

Paminėjome Lietuvos sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo veiklos 30-metį

Lapkričio 22 d. Vilniaus Gabijos progimnazijoje įvyko 4-oji nacionalinė sveikatą stiprinančių mokyklų konferencija „Vaikų gera emocinė sveikata ir saugi psichosocialinė aplinka padeda mokytis, bendrauti, džiaugtis“ (toliau – konferencija), kurią organizavo Higienos institutas (toliau – HI), Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – SAM) ir Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) atstovybė Lietuvoje.

Pagrindinis konferencijos tikslas – paminėti Nacionalinio sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo veiklos 30-metį ir aptarti aktualias vaikų sveikatos psichosocialinėje aplinkoje problemas, diskutuoti ir keistis idėjomis bei suvienyti sveikatos politikos formuotojų, visuomenės sveikatos institucijose dirbančių specialistų, praktikų pajėgas priimant vaikų sveikatai palankius sprendimus.

Konferencijoje dalyvavo Lietuvos sveikatą stiprinančių mokyklų bendruomenių atstovai, mokiniai, valstybės ir savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūros institucijose vaikų sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo srityje dirbantys visuomenės sveikatos specialistai, mokslininkai, švietimo ir sveikatos sektorių politikai, jaunimo organizacijų atstovai. Kadangi pasirinktas hibridinis konferencijos formatas, didžioji dalis, per 400 dalyvių, galėjo stebėti konferenciją prisijungę nuotoliniu būdu, kita dalis dalyvių buvo pakviesti dalyvauti konferencijoje tiesiogiai.

Konferenciją sveikinimo žodžiais konferencijos dalyviams pradėjo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras dr. Arūnas Dulkys, Ministro Pirmininko patarėja dr. Živilė Gudlevičienė, PSO Europos regiono biuro atstovas dr. Martinas Weberis, PSO atstovybės Lietuvoje vadovė Ingrida Zurlytė, Vilniaus miesto savivaldybės vicemerė dr. Simona Bieliūnė, HI Sveikatos stiprinimo centro vadovas Romualdas Sabaliauskas, Gabijos progimnazijos direktorius Andrius Kniška.

Po sveikinimo žodžių SAM įsteigtais prizais už geriausiai sukurtus filmukus tema „Mano mokyklos sveikuoliai – mes sekame jų pavyzdžiu“ buvo apdovanoti Ignalinos Česlovo Kudabos gimnazijos, Šiaulių Lieporių gimnazijos ir Kauno r. Zapyškio pagrindinės mokyklos mokiniai.

Taip pat buvo apdovanotos 5 savivaldybės, kurios per pastaruosius metus skyrė daugiausia dėmesio sveikatą stiprinančių mokyklų plėtrai savo mieste, rajone, daug ir nuosekliai dirbo kartu su visuomenės sveikatos biurais, parodydamos visuomenei gražius tarpsektorinio darbo rezultatus vaikų sveikatos stiprinimo srityje. Savivaldybėms apdovanojimus įsteigė PSO atstovybė Lietuvoje. Apdovanojimus ir padėkos raštus įteikė sveikatos apsaugos ministras dr.

Arūnas Dulkys, PSO atstovybės Lietuvoje vadovė Ingrida Zurlytė ir HI Sveikatos stiprinimo centro vadovas Romualdas Sabaliauskas.

Konferencijoje pranešimus skaitė PSO atstovai, mokslininkai, sveikatos ir švietimo sektoriaus politikai, HI, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, Vilniaus miesto Visuomenės sveikatos biuro specialistai. Buvo pasidalyta gerosios praktikos pavyzdžiais iš sveikata stiprinančių mokyklų: Kėdainių lopšelio-darželio „Žilvitis“, Radviliškio Vinco Kudirkos progimnazijos, Zarasų profesinės mokyklos.

Konferencijoje minėdami Lietuvos sveikata stiprinančių mokyklų veiklos 30-metį, džiaugėmės pasiekimais, įgyvendinama sveikata stiprinančių mokyklų plėtra ir veiklos tęstinumu. Tačiau buvo akcentuotos ir problemos: kalbėta apie aktualias vaikų sveikatos problemas psichosocialinėje aplinkoje, ieškota atsakymų, kaip pagerinti vaikų, mokyklų bendruomenių emocinę sveikata, kaip spręsti įvairias sudėtingas situacijas.

Išklausius pranešimų tapo aišku, kad jau šiandien turime imtis plano situacijai pagerinti. Kiekvienas konferencijos dalyvis, politikas, mokslininkas, specialistas ar mokytojas turėtų pagalvoti apie šio plano įgyvendinimą pradėdamas nuo savęs, nes vaikų sveikatai palankesnė psichosocialinė aplinka – mūsų visų užduotis.

Sveikata stiprinančių mokyklų tolimesnė plėtra neišvengiama, nes ši veikla įgalina mokyklų bendruomenes daugiau domėtis sveika gyvensena, labiau rūpintis savo pačių sveikata, dažniau ir aktyviau prisidėti prie vykdomų sveikatinimo procesų, įtraukti į šią veiklą aplinkinius.

Jau dabar Nacionalinį sveikata stiprinančių mokyklų tinklą vienija apie 700 mokyklų 59 savivaldybėse, tai sudaro per 40 procentų visų šalies ugdymo įstaigų. Tikime, kad mokyklų, besirūpinančių sveikatos stiprinimu, skaičius ir toliau augs, nes šių mokyklų pozityvi veikla visada turės ateitį!

Konferencijoje skaityti pranešimai

[European and global approach to health promoting schools \(Europinis ir globalus požiūris į sveikata stiprinančias mokyklas\)](#)

Dr. Martin Weber, PSO Europos regiono biuras ([aktualios nuorodos](#))

[Sveikata stiprinančios mokyklos Lietuvoje – išvalgos ir raidos aspektai](#)

Prof. dr. Rita Sketerskienė, SAM Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos saugos skyriaus vedėja, Nacionalinio sveikata stiprinančių mokyklų tinklo ir aktyvių mokyklų veiklos koordinavimo komisijos (Komisija) pirmininkė
Nijolė Paulauskienė, HI Sveikatos stiprinimo centro specialistė, Komisijos sekretorė

[Psichikos sveikatos stiprinimas Lietuvos mokyklose](#)

Kristina Valantinienė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Ugdymo departamento Švietimo pagalbos skyriaus vedėja

[Improving mental health of young people in schools and community settings– challenges and solutions \(Jaunų žmonių psichikos sveikatos gerinimas mokyklose ir](#)

bendruomenėje – iššūkiai ir sprendimai)

Cassie Redlich, PSO Europos regiono biuro Psichikos sveikatos programos ekspertė

Sveikata stiprinančių mokyklų įtaka mokinių įsitraukimui į sveikatos stiprinimo procesą

Dr. Rūta Maceinaitė-Žandarė, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra

Prof. dr. Genė Šurkienė, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra

Prof. dr. Rita Sketerskienė, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra, Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos saugos skyrius

Psichikos sveikatos stiprinimas ir prevencija vaikams: kodėl tai svarbu ir ko imtis?

Ignas Rubikas, SAM Psichikos sveikatos skyriaus vedėjas

Žvelk giliau: psichikos sveikatos stigma mokyklų bendruomenėje

Gintarė Mikulienė, HI Psichikos sveikatos centro Psichikos sveikatos stiprinimo skyriaus vadovė

Eglė Pikšrytė-Naimavičienė, Psichikos sveikatos ambasadorių iniciatyvos ambasadorė

Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo problema ir prevencijos galimybės mokyklose

Aušra Želvienė, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento Prevencijos koordinavimo skyriaus vedėja

„Neįtikėtinų metų“ programa Lietuvoje – pagalba šeimai, nauda visuomenei

Dr. Rolanda Valintėlienė, HI Visuomenės sveikatos technologijų centro vadovė

Karolina Puzinaitė, HI Visuomenės sveikatos technologijų centro vyriausioji specialistė, „Neįtikėtinų metų“ programos grupės vadovė

Ryšys su bendruomene – raktas į prevenciją

Dovilė Kimutytė, Vilniaus miesto savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro Bendrojo ugdymo įstaigų visuomenės sveikatos priežiūros skyriaus vedėja

Monika Žukaitė, Vilniaus miesto savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro Visuomenės sveikatos stebėsenos ir strateginio planavimo skyriaus koordinatore

Geros savijautos ir sveikatai palankios aplinkos, tenkinančios mažo vaiko poreikius, kūrimas. Kėdainių lopšelio-darželio „Žilvitis“ profesinė patirtis

Audra Pakštienė, Kėdainių lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktorė

Sveika vaikystė = fizinė sveikata + psichinė sveikata + ...

Ugnė Gadžijeva, HI Sveikatos informacijos centro Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro valdymo vyriausioji specialistė

Kai žmogus žmogui žmogus, tai žmogus žmogui žmogus

Aistė Lingienė, Zarasų profesinės mokyklos psichologė

